Hämeenkyrö
Mihari-Mahnala
Mt 2623 parantamimishankkeen arkeologinen valvonta Miharin sillan kohdalla
2017-2018

Timo Jussila
Juuso Koskinen

MIKROLIITTI Oy
PIENI TEHOKAS TERÄVÄ
ARKEOLOGISET TUTKIMUKSET
TAIDOLLA VUODESTA 1988

Tilaaja: Varsinais-Suomen ELY-keskus

Sisältö

Perustiedot **2**
Kartat **3**
Vanhoja karttoja **4**
Valvonta **4**
Lähteet 12

Kansikuva: Miharin sillan länsipuolelta itään.

Perustiedot

Alue: Hämeenkyrö, mt 2623 (Maisematie) parantamiseen liittyvä Miharin sillan ja sen tiepenkereiden purkamisalue sillasta n. 150 m länteen ja itään.

Tarkoitus: Valvoa tienparannusalueella sillan ja sen tiepenkereiden purkamisen maankaivamista siltä varalta, että esiin tulisi vanhoja tiekerrostumia tai siltarakenteita.

Työaika: Maastotyö 27.11.2017 ja 10.1.2018.

Kustantaja: Varsinais-Suomen ELY-keskus

Tekijät: Mikroliitti Oy, Timo Jussila ja Juuso Koskinen.

Aiemmat tutkimukset: Hannu Poutiainen, mt. 2623 inventointi Mahnalassa v. 2015. Mikroliitti Oy.

Tulokset Sillan purkutyössä ja sille tulevan tiepenkereen laitojen kaivamistyössä ei havaitt merkkejä vanhoista tiekerrostumista tai siltarakenteista. Tiepohjan kaivamisen valvonta sillan päissä ei toteutunut loppuosiltaan, mutta saatujen havaintojen perusteella siinä tuskin olisi tullut esiin mitään arkeologisesti kiinnostavaa.

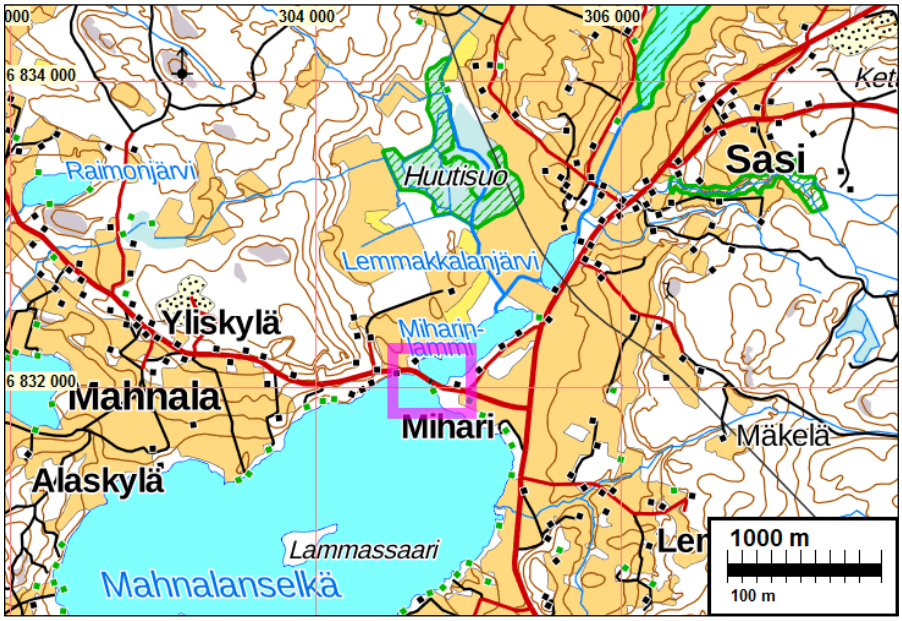

Tutkimusalue vihreän neliön sisällä.

Selityksiä: Koordinaatit ja kartat ovat ETRS-TM35FIN koordinaatistossa. Kartat ovat Maanmittauslaitoksen maastotietokannasta marraskuussa 2018. Muinaisjäännösrekisteri on tarkastettu 11/2018. Valokuvia ei ole talletettu mihinkään viralliseen arkistoon, eikä niillä ole mitään kokoelmatunnusta. Valokuvat ovat digitaalisia ja ne ovat tallessa Mikroliitti Oy:n serverillä

Kartat

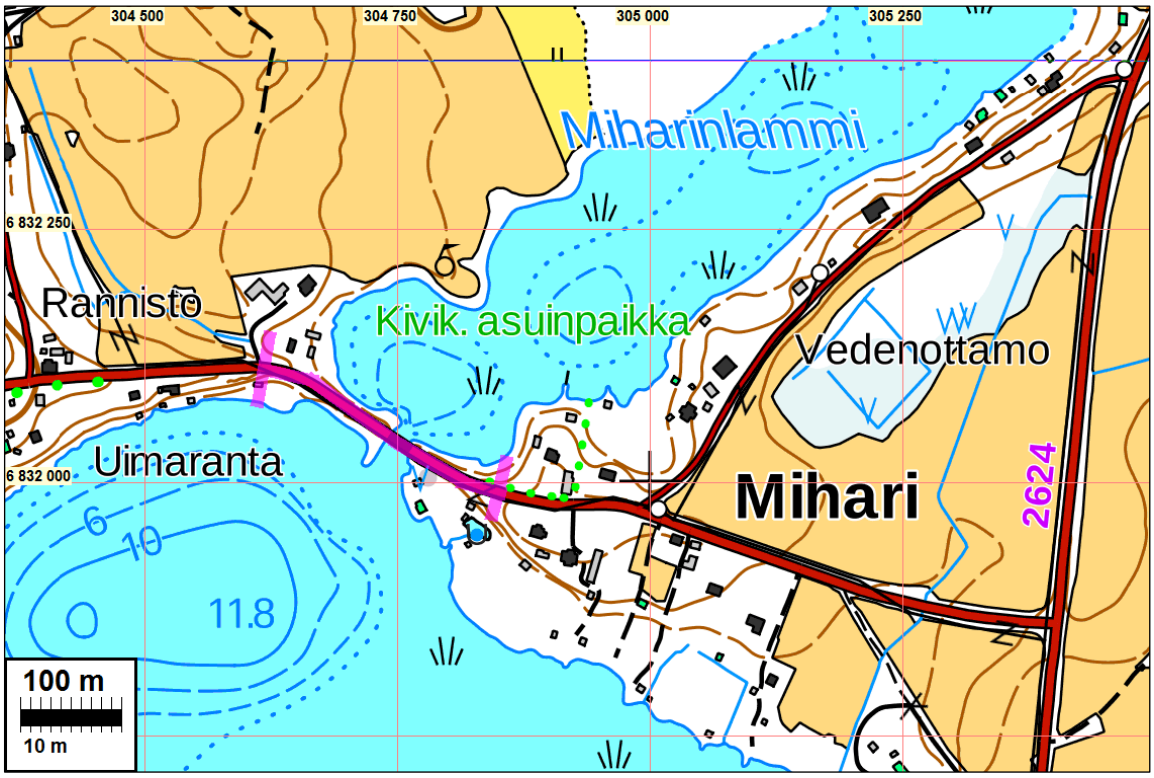

Valvonta tehtiin sinipunaisten poikkiviivojen välisellä alueella

Vanhoja karttoja

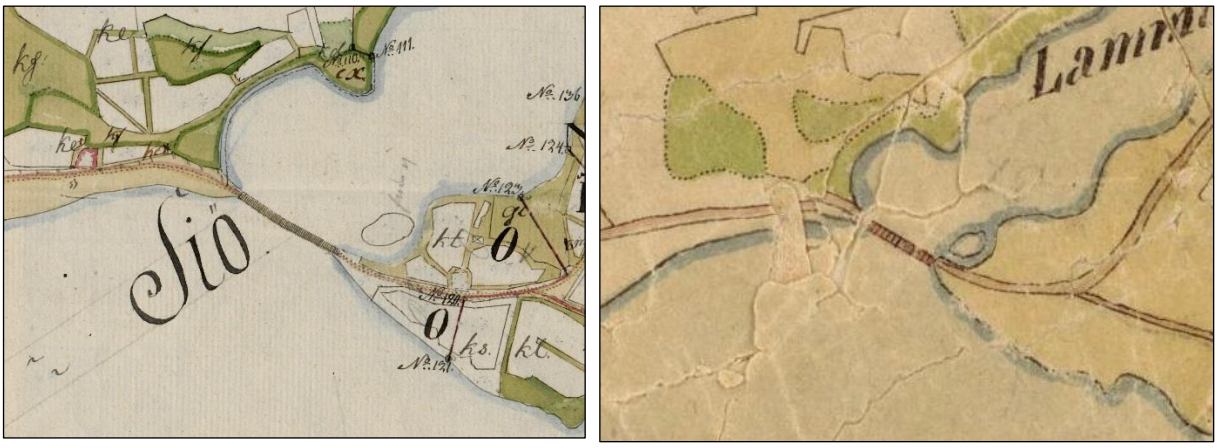

Oikealla ote isojakokartasta v. 1783 ja vasemmalla pitäjänkartasta v. 1848.

Otteet peruskartasta 1953 ja 1991. Sillan penger on kasvanut – aiempi pitkä puusilta on korvattu penkereellä ja kiviarkkusillalla. V. 1991 jälkeen maapenger on sillan eteläpuolella laajentunut.

Valvonta

Maantien 2623 parantamishankkeen yhteydessä Miharin vanha silta puretaan ja sen paikalle rakennetaan uusi silta. Pirkanmaan maakuntamuseo antoi hankkeesta lausunnon 1.4.2016 (diar 76/2016) Destia Oy:lle, jossa edellytettiin sillan ja tiepenkereen purkamiseen ja parantamiseen liittyvät maankaivamistyöt tehtäväksi arkeologin valvonnassa. Varsinais-Suomen ELY-keskus tilasi valvonnan Mikroliitti Oy:ltä. Miharin huonokuntoinen silta uusitaan. Uusi 31 metrin pituinen teräsbetoninen silta on vanhaa leveämpi. Sillan toiseen reunaan rakennetaan ajoradasta reuna-kivellä korotettu kevyen liikenteen väylä.

Mt 2623 on osa ”ikivanhaa” Hämeenlinnasta Messukylän kautta pohjanmaalle kulkenutta vanhaa tielinjaa joka on tiettävästi ollut olemassa ja 1400-luvulla. Miharinsalmessa on ollut silta ainakin 1700-luvulta lähtien – varhaisemmista silloista ei ole tietoa. 1800-luvun puolessa välissä paikalla on ollut vielä pitkä puusilta. Sittemmin puusilta on korvattu maapenkereellä ja siten kavennetun salmen ylittävällä lyhyemmällä kiviarkkusillalla.

Sillan länsipuolella, tiepenkereellä tehtyä maankaivamista valvoi Timo Jussila 27.11.2017. Kaivuutyössä otettiin auki pintamaata myös tiepenkereen juurelta. Tiepenkereen reunassa ei havaittu merkkejä vanhoista tiekerroksista. Asfaltin alla oli moreenisorakerros, sen alla paikalle tuotu lajittunut hiekkakerros jonka alla karkeampi hiekkakerros ja kauempana sillasta sen alla koskematon pohjasavi täyttömaiden päällä. Penkereen juurella oli siltapenkereen kohdalla pinnassa savensekaista täyttömaata ja kauempana sillasta, mantereen tasalla pellon muokkauskerrosta, jonka alla savi.

Vanha silta ja sen kiviarkut, länteen.

Auki otettua tiepengertä sillan länsipuolella ja tien pohjoispuolella, itään, alla länteen

Kauempana sillasta (länteen) auki otettua pengertä. Kaikki täytemaata.

Auki kaivettua pengerrystä sillan länsipuolella, pohjoiseen.

Auki kaivettua tieluiskaa ja sen pohjoispuolista peltoa, itään ja alla länteen.

Tien pohjoispuolella pois kaivettua peltomultakerrosta, jonka alla puhdas savimaa, jossa ei mitään merkkejä vanhemmasta toiminnasta.

Tien pohjoispuolista luiskaa kaivetaan pois, n. 120 m sillasta länteen.

Peltomullan ja tien luiskan täyttömaakerrosten alla on puhdas pohjasavi

Vanhan sillan purkamistöiden maankaivamista valvoi Juuso Koskinen 10.1.2018. Kaikki teiden alla penkereenä ollut täyttömaa oli sekoittunutta, mutta puhdasta ja löydötöntä. Se oli pääasiassa hiekkaa, jonka seassa oli siellä täällä savea sisältäviä laikkuja ja muutamia louhittuja kiviä. Tiepengerryksen kaivannon tavoitesyvyydellä esiintyi suurimmalla osalla matkaa käytössä olevia kaapeleita. Esille tulleet sillan arkkurakenteet olivat kaikki moderneja. Tämä oli todettavissa rakenteessa käytettyjen aineksien, kuten harjateräksen ja keraamisen ns. leca-soran perusteella. Vanhojen karttojen perusteella on pääteltävissä, että vielä 1848 kartassa erottuva rantaviiva alkaa nykyisen rantaviivan kohdalla, jonka kohdalta tiepengerrystä avattiin vain pinnastaan. Esille tullut maa ei eronnut muusta tien täyttömaasta. Valvonnassa ei havaittu mitään merkkejä muinaisjäännöksestä.

Yleisnäkymä työmaasta luoteeseen. Vanhan sillan kansi on purettu.

Yleisnäkymä työmaasta kaakkoon.

Kaivinkone tulossa purkamaan kaakonpuoleista silta-arkkua.

Näkymä luoteenpuoleisen silta-arkun kohdalta luoteeseen. Tien alainen maa on 1848 jälkeen täytettyä rannassa näkyvän vesakon tasalle saakka.
Tien alaista puhdasta täyttöhiekkaa kaakonpuoleisella osuudella.

Länsipuoleista kiviarkkua ja sillan pohjaa kaivettuna esiin. Kivien välissä ja alla lecasoraa.

Luoteen puoleisen silta-arkun nurkassa keraamista soraa myös alimmaisten näkyvien kivien alla. Laudan katkelmassa on kiinni siro tehdasvalmisteinen ja modernin oloinen naula. Näkyvien kivien yläpuolella on betonivalua, josta pilkistää varsin modernin näköinen teräsharjan pää.

Sillan itäpuolen ja tien pohjoispuolen luiskaa kaivetaan. Pelkkää täytemaata. Täytetty maa jatkuu rannan puiden tasalle asti. Kaivannon tavoitesyvyydellä oli tietoliikennekaapeleita miltei koko matkalla.

Sillan kaakkoista arkkua puretaan. Näkyvissä ainoastaan ilmeisen moderneja rakenteita.

Tulos:

Miharin sillan luona tehdyssä maankaivamistyön arkeologisessa valvonnassa ei havaittu mitään muinaisjäännökseen viittaavaa, vanhoja tie- tai siltarakenteita.

28.12.2018

Timo Jussila

Lähteet

Hämeenkyrön pitäjänkartta 1848. Maanmittauslaitos.

Koskinen Yrjö 1851: Kertomus Hämeenkyrön pitäjästä.

Peruskartta 2124 03, 1953 ja 1975. Maanmittauslaitos.

Senaatinkartta, XIX.XX:20.21, 1910. Maanmittauslaitos.

Tauber Carl 1785: Charta öfwer Mahnala Bys bohlåkrar belägna i Björneborgs Län Öfre Satakunda öfredels Härad och Tavastkyrö Sokn.